

Studenternas Europa – FSF:s vision för EU-påverkan 2023–2025

SUOMEN YLIOPPILASKUNTIEN LIITTO
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND

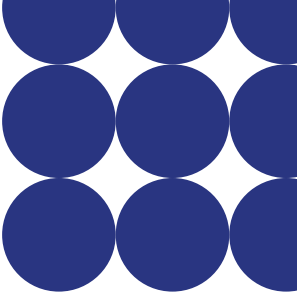

De senaste åren har internationell politik, pandemin, kriget i Ukraina och klimatförändringarna i allt högre grad påverkat studenternas liv och därför har EU:s betydelse också ökat. EU har också allt mer planerat omvälvningar i den europeiska utbildningspolitiken, vilket kräver att studentrörelsen har tydliga visioner för framtiden.

Inom utbildningspolitiken har EU ett mandat att stödja och främja samarbetet mellan medlemsländerna, vilket det i allt högre grad har gjort, t.ex. inom ramen för det europeiska utbildningsområdet (EEA, Det europeiska området för utbildning). Genom EEA har EU planerat betydande omvälvningar i den europeiska utbildningspolitiken, vilka inkluderar till exempel initiativet Europauniversitet (European Universities) samt planer på gemensamma europeisk examensbevis och studentkort. Som den senaste utvecklingen har kommissionen våren 2022 publicerat ett så kallat universitetspaket, som inkluderar EU:s universitetsstrategi som granskar utbildningspolitikens framtid. EU:s utbildningspolitiska projekt har tagit upp möjligheten att utöka EU:s jurisdiktion inom utbildning, vilket bland annat framgick av rekommendationerna i slutrapporten från European Future Conference 2022.

Finlands Studentkårers Förbund (FSF) har, i det

utbildningspolitiska påverkansarbetet på EU-nivå, sin utgångspunkt i att besluten ska tjäna studenternas intressen och att de ska tas så nära studenterna som möjligt. På grund av detta har FSF ansett att jurisdiktionen inom utbildningspolitiken fortfarande måste bevaras inom medlemsländerna i enlighet med närhetsprincipen, eftersom man på så sätt kan säkerställa kvaliteten och autonomi i det finländska högskolesystemet. Samtidigt har FSF dock en positiv inställning till att främja rörlighet och harmonisera olika länders system, och studentrörelsen kan generellt sägas ha en EU-vänlig inställning. Enligt FSF:s uppfattning är det generellt sett fråga om samma sak som i EU:s demokratidebatt på en mer allmän nivå: Lösningar på europeisk nivå är välkomna, men unionen måste också bevara beslutsfattandet nära sina medborgare, det vill säga nära studenterna då det är fråga om utbildning.

Syftet med den här visionen är att definiera FSF:s syn på centrala EU-politiska teman som rör universitetsstudenter och EU:s framtid i allmänhet. Visionen bygger på FSF:s policydokument, den tidigare EU-strategin, och FSF:s allmänt etablerade ställningstaganden i det europeiska påverkansarbetet. Visionen består av två delar: ställningstaganden relaterade till utbildning och ställningstaganden om EU:s utveckling på en mer generell nivå.

Utbildning

1. Bolognaprocessen

Syftet med Bolognaprocessen är att harmonisera de europeiska ländernas system för högre utbildning och att upprätta det europeiska området för högre utbildning (EHEA). För närvarande deltar 49 länder i EHEA och i och med det har till exempel kandidat- och magisterexamen, samt de för närvarande använda ECTS-poängen, tagits i bruk i Finland. Ur FSF:s synvinkel har Bolognas mest relevanta mål varit en strävan att förbättra mobiliteten för studenter och personal mellan länder och att stödja inkludering inom högre utbildning samt att stärka dess konkurrenskraft och attraktivitet. FSF anser att dessa samarbetsramar bör utnyttjas för att främja utvecklingen istället för att bygga överlappande strukturer. Studentrörelsens centrala påverkansarbete sker genom en grupp som heter Bologna Follow-up Group (BFUG), där paraplyorganisationen European Students' Union är medlem.

2. Europeiska nätverk för högskolor

Syftet med initiativet Europauniversitet (European Universities) har varit att skapa allianser mellan högskolor, där högskolor med samma profil från olika delar av Europa utvecklar sitt ömsesidiga samarbete, till exempel genom att etablera gemensamma magisterprogram och internationella campus. Initiativet inkluderar nio universitet och fem yrkeshögskolor från Finland. Initiativet är ett av de viktigaste sätten för EU att främja sina högskolepolitiska mål. FSF har sett positivt på möjligheterna med nätverk mellan högskolor, men anser också att nya strukturer medför utmaningar. Följande faktorer måste säkerställas då man utvecklar nätverken mellan högskolor:

- Högre utbildning som leder till examen ska förbli avgiftsfri för finländska studenter om de ansöker om en examen inom nätverket genom ett universitet i Finland.
- Inom nätverket för högskolor måste studenters demokratiska deltagande i förvaltningen av nätverken säkerställas från första början.
- Finansiering av nätverken för högskolor med medel från Erasmus+-programmet får inte minska den relativa andelen av mobilitetsfokuserad finansiering i Erasmusbudgeten. I framtiden bör nätverken för högskolor också

permanent finansieras av andra EU-finansieringsinstrument, såsom programmet Horisont Europa.

- Vid utveckling av högskolenätverken bör man i första hand lägga vikt vid att utveckla samverkan mellan de befintliga olika systemen och inte skapa nya administrativa strukturer.
- När man utvecklar en europeisk examen (European Degree) måste det säkerställas att det inte existerar dubbla examensstrukturer vilka skulle medföra att examina blir ojämlika.

3. Små kompetenshelheter (micro-credentials)

Små kompetensuppsättningar har varit viktigt tema inom EU:s utbildningspolitik: enligt kommissionens definition är det fråga om ett (digitalt) certifikat för läranderesultat som erhållits från en småskalig lärandeupplevelse, till exempel en kort kurs eller praktikperiod. Ur FSF:s synvinkel ska små kompetensuppsättningar framför allt fungera som ett verktyg för kontinuerligt lärande och bereda en möjlighet att komplettera den egna kompetensen. Följande synvinklar bör beaktas i utvecklingen:

- De små kompetensuppsättningarna får inte

bilda en avgiftsbelagd examen eller bidra till att det skapas en ny avgiftsbelagd väg till högre utbildning.

- Kvaliteten på kompetensuppsättningar måste övervakas öppet och tillräckligt tydligt, vilket är särskilt viktigt när det gäller små kompetensuppsättningar som arrangeras av den privata och tredje sektorn.
- Kompetensuppsättningar måste planeras med beaktande för studenternas behov, och studenterna måste få vara delaktiga i planeringen och utvecklingen av uppsättningarna.

4. Ett europeiskt studentkort

Syftet med det europeiska studentkortsprojektet har varit att digitalisera studenters mobilitet genom att bland annat göra det lättare för dem att identifiera sig som studerande. Studentkortet har förknippats med en omfattande diskussion gällande dess form och de tjänster som kunde nås med kortet. FSF har betonat det europeiska studentkortets roll som ett tillägg till de nuvarande studentkorten och som ett medel som underlättar identifieringen. När det gäller tjänster har FSF betonat att många tjänster för finländska studenter, såsom måltidsersättning och hälsovård, tillhandahålls av det finska socialförsäkringssystemet och därför inte är direkt tillämpliga på internationell användning.

5. Erasmus+-programmet

Sedan nedskärningarna i utbildningen år 2016 har rörligheten minskat i

Finland, och den globala coronapandemin förvärrade situationen ännu mer. FSF framhåller att denna utveckling måste vändas, och att rörligheten måste sättas tillbaka på tillväxtspåret. Hindren för att åka på utbyte har bland annat varit otillräcklig tillgång till information och utmaningar som rör studenternas försörjning och examensstrukturer: det är svårt för studenter att få utbytesperioden att gå ihop med en oflexibel examensstruktur eller en ständigt försvagad ekonomi. FSF anser att en omfattande förbättring av studenternas livssituation skulle avsevärt stöda en internationalisering.

Under de senaste åren har vi sett virtuell mobilitet och inhemsk internationalisering som nya former av mobilitet. FSF betonar att de nya mobilitetsalternativens roll måste vara ett stödjande eller kompletterande alternativ till fysisk rörlighet, och att de inte kan ersätta det kunnande och det sociala kapitalet som ackumuleras i samband med ett fysiskt utbytesprogram. FSF anser att man inom Erasmus+-programmet och gällande studentmobilitet i största allmänhet bör investera mer i tillgängligheten till mobilitet, och finansieringsbeloppet bör ökas i framtiden.

6. Students at Risk-systemet för stipendium

FSF anser att ett Students at Risk-bidragssystem måste etableras i Europa för att stödja studenter som flyr krig, politisk förföljelse eller våld. De som är i nöd eller till exempel offer för politisk förföljelse skulle kunna få ett stipendium som skulle täcka studieavgifter och levnadsbidrag. Systemet bör i första hand skapas på EU-nivå, så att kriterierna för bidrag och urval av sökande kan genomföras på ett sammanhållet och enhetligt sätt. Systemet kan baseras på den modell som används i Norge, och ytterligare modifieras för att passa finska förhållanden.

7. EU:s kompetenspolitik och arbetsmarknaderna

Sambandet mellan arbetsmarknad, kompetenspolitik och utbildningspolitik har spelat en central roll inom EU. Under de senaste åren har vi sett tecken på en utveckling där utbildningspolitiska frågor behandlas som kompetensfrågor, varvid kompetensen inom EU förs över till sysselsättningsavdelningen. Sett ur FSF:s synvinkel är det viktigt att tydligt bevara utbildning som ett eget ämnesområde, vilket särskilt lyfts fram i EU:s temaår för utbildning och kompetens år 2023. Samtidigt är det också viktigt att inse att vårt utbildningssystem också måste besvara behoven på arbetsmarknaden. FSF kräver i sitt påverkansarbete att EU vidtar åtgärder för att sänka arbetslösheten, förena utbildningspraxis och skydda pensionsfonder så att pensionsmedel inte används på ett ohållbart sätt.

EU:s framtid för studerande

1. Delaktighet och demokrati

FSF anser att ungdomars och studenters deltagande i EU måste förbättras, till exempel genom att utveckla nya former för deltagande (till exempel den framtida konferensen), öka röstaktiviteten i valet till Europaparlamentet och stödja utvecklingen av demokrati i största allmänhet. Fackligt beslutsfattande måste i enlighet med närhetsprincipen föras så nära ungdomar och studenter som möjlig, och särskilt i utvecklingen av det europeiska utbildningsområdet (EEA) måste studenternas närvaro i beslutsprocesser säkerställas. Det är nödvändigt att stärka samarbetet mellan unionen och europeiska studentorganisationer genom att öka möjligheterna till regelbundna samråd och diskussioner med europeiska och nationella institutioner.

2. Kostnadsfri och tillgänglig utbildning

FSF strävar efter gratis utbildning inom hela EU, så att alla unionsmedborgare har tillräckliga färdigheter och kunskaper att påverka beslutsfattandet. Inkluderingen måste stärkas från förskoleutbildning ända fram till högre utbildning. EU bör också överväga jämlikhet och tillgänglighet för internationella kunskaper och utbytesstudier. Utbildning måste säkerställas så att alla unionsmedborgare har den nödvändiga grundläggande informationen för att förstå EU-nyheter, delta i debatten om EU och ha en omfattande förståelse för sina egna rättigheter som unionsmedborgare.

3. Klimat och miljö

Enligt FSF ska Finland föra en mer ambitiös klimatpolitik i EU än den nuvarande och hållbar utveckling måste ske på ett socialt rättvist sätt mellan medlemsländerna. Utbildningssystemet i Europa, från förskoleutbildning till högre utbildning, måste alltid kunna erbjuda sätt att förstå och lösa orsakerna och konsekvenserna av klimat- och miljökrisen. EU måste satsa ännu mer medel på forskning och innovationer som bekämpar klimat- och miljökrisen. Det är nödvändigt att säkra studenternas möjligheter att presentera sina ställningstaganden på olika sätt

i lokala, nationella och internationella beslutsfattandeprocesser. Inom sitt interna hållbarhets- och ansvarsarbete ska Europeiska universitet både engagera och lyssna på sina egna studenter. FSF:s ställning gällande påverkansarbetet i anknytning till EU:s klimatpolitik styrs av studenternas klimatsnätverk som består av studentkårsrepresentanter.

4. Värderingar och trygghet

En främjare för fred, civilisation, demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsprincipen står i fokus för FSF:s påverkansarbete av EU-politiken. FSF är en aktiv medlem i Finlands 2250-nätverk, vars mål är att stärka det fredsarbete som utförs av ungdomar på hemmaplan och utomlands och att föra fram unga i utrikespolitiken. Ur EU:s säkerhetssynpunkt är det nödvändigt att stärka förmågan att bekämpa kriser som kräver motståndskraft, såsom pandemier, och att ta hänsyn till de hot som klimatkrisen orsakar inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

FSF:s mål är också att Finland och andra EU-länder uppfyller sitt åtagande att öka beloppet av utvecklingssamarbetet till 0,7 procent av bruttonationalprodukten. Det är viktigt att alla som tar en examen från en europeisk institution för högre utbildning utbildas i att arbeta i en inter-

nationell, mångkulturell verksamhetsmiljö och att förstå globala utvecklingsfrågor utifrån sitt ämnesområde.

5. Digitalisering

FSF anser att de möjligheter som digitaliseringen skapar bör utnyttjas inom EU för ackumulering av studenternas kompetens, handledning, utveckling av kvaliteten på undervisning och handledning, studier vid annan högskola och utveckling av möjligheter till kontinuerligt lärande. Vi anser att EU måste öka sina investeringar i forskning och utveckling av digital infrastruktur och artificiell intelligens på unionens område. EU ska också främja frihet för vetenskaplig forskning på olika digitala plattformar och digitaliseringen ska ta hänsyn till de enskilda studenterna och deras rättigheter till den information de äger.

Former för påverkansarbete

FSF påverkar EU-ärenden genom att bedriva intensiv lobbyverksamhet gentemot beslutsfattare och myndigheter, och genom att dessutom arrangera en årlig lobbyresa till Bryssel. FSF fungerar som en källa för expertis i frågor som berör EU:s utbildningspolitik, deltar i arbetsgrupper som stödjer beslutsfattande och ger expertutlåtanden om centrala teman relaterade till utbildningspolitik och universitetsstudenter. Inför valet till Europaparlamentet 2024 driver FSF även en egen kampanj i samarbete med andra aktörer inom ungdomssektorn.

Den europeiska paraplyorganisationen European Students' Union (ESU) spelar en särskilt viktig roll för FSF som även driver sitt påverkansarbete i nära samarbete med SAMOK. I fråga om högskolepolitik på EU-nivå står FSF i nära kontakt med studentkårerna och övriga utbildningspolitiska aktörer, och därtill anordnar FSF EU-relaterade evenemang i Finland.

Mer information

Yuri Birjulin
Sakkunnig i internationella ärenden och
EU-intressebevakning
yuri.birjulin@syl.fi

Jenna Rautionaho
Styrelsemedlem 2022 (EU och ESU, inter-
nationella studerande)

Tuomas Karvonen
Styrelsemedlem 2022 (utbildningspolitik
och ESU)

SUOMEN YLIOPIPPILASKUNTIEN LIITTO

FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND

NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND

Finlands studentkårers förbund är en studentorganisation som representerar cirka 130 000 studenter i Finland. Alla studentkårerna vid universiteten i Finland är medlemmar i FSF. En studentkår är ett offentligrättsligt samfund som styrs av universitetslagen.

Finlands studentkårers förbund (FSF) rf
Lappbrinken 2, 00180 HELSINGFORS
syl@syl.fi

